

N:o 26.

Af herr **Johansson** i Jönköping, om årligt understöd åt aflidne stationskarlen *Martin Emanuel Dahls moder, enkan Anna Helena Gustafsson.*

Den 1 november 1907 blef stationskarlen Martin Emanuel Dahl under tjänstgöring vid vagnsväxling å Jönköpings statsbanestation öfverkörd och dödad.

Såväl genom polisundersökningen rörande händelsen som genom vederbörande järnvägsförvaltnings utredning har framgått, att Dahl, som städse fört ett nyktert lefverne, ej genom oförsiktighet eller vårdslöshet varit vållande till sin död, utan att denna närmast måste anses ha timat genom en ren olyckshändelse. Dock har det framhållits, att otillräcklig belysning å den del af bangården, där olycksfallet omkring kl. 6 e. m. förutnämnda dag inträffade, i sin mån torde ha varit medverkande till händelsen.

Stationskarlen Dahl var vid sitt frånfälle ogift. Han sammanbodde med sin åldriga moder, hvilken uteslutande genom honom erhöll sin försörjning. I och med sonens bortgång råkade hon, som förut haft en jämförelsevis bekymmerfri tillvaro, i svårt ekonomiskt betryck. Såsom af handlingarna i ärendet framgår, har hon sedermera för sitt uppehälle varit hänvisad hufvudsakligen till andras barmhärtighet.

Framställning gjordes hos kungl. järnvägsstyrelsen om beviljande af årligt understöd till modern. Ansökningen mottogs välvilligt och man hoppades på bifall. Men genom resolution den 23 januari 1908 förklarade kungl. järnvägsstyrelsen, att framställningen icke kunde föranleda till någon dess åtgärd.

Enligt här bifogade prästbevis är personen i fråga, änkan Anna Helena Gustafsson, född den 28 januari 1839 och alltså 70 år gammal. Det synes

icke billigt, att hon, vid sådan ålder, sedan hennes försörjare omkommit under fullgörande af åligganden i statens tjänst, af staten lämnas att söka sitt uppehälle af den allmänna barmhärtigheten. Genom att åt henne bevilja ett, om ock ringa, årligt understöd, som väl närmast borde utgå af järnvägarnas trafikmedel, skulle Riksdagen göra hennes ålderdom ljusare och i någon mån godtgöra den förlust, som genom det ifrågavarande olycksfallet drabbade henne. Jag tillåter mig därför vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville åt änkan Anna Helena Gustafsson i Jönköping bevilja ett årligt understöd å 200 kronor att från och med år 1909 utgå af statens järnvägars trafikmedel.

Stockholm den 22 januari 1909.

Robert Johansson.

I motionen instämma:

Carl Johansson, Aflösa.

Bernh. Eriksson.

W. Bengtsson.

Rob. Karlsson.

Bilagor.

Frejdbetyg.

Att änkan Anna Helena Gustafsson, hvars son stationskarlen Martin Emanuel Dahl omkom ¹/₁₁ 1907, är född den 28 januari år 1839 (trettio-nio), åtnjuter medborgerligt förtroende, är medellös, och att hon för sitt uppehälle var helt beroende af sonens understöd och hjälp, betygar

Jönköpings västra församling i Jönköpings län den 9 januari år 1909,

J. A. I. Sundelin,
Kyrkoherde.

Afskrift.

Till Distriktsförvaltningen vid II distriktet.

Uti en till Kungl. styrelsen ställd, af eder med yttrande den 31 nästlidne december hit öfverlämnad ansökning har änkan Anna Helena Gustafsson i Jönköping, med förmälan att hennes son stationskarlen n:r 1619 M. E. Dahl blifvit den 1 november 1907 under tjänstgöring vid vagnväxling å Jönköpings bangård öfverkörd med påföljd, att han omedelbart afidit, samt att sökanden, som af sonen erhållit sin försörjning, efter dennes död stode utan medel till sitt uppehälle, anhållit om ett årligt understöd.

Vid föredragning häraf denna dag har kungl. styrelsen, då enligt lag skyldighet för statens järnvägar att utgifva ersättning i förevarande afseende till änkan Gustafsson icke föreligger, funnit hennes ansökning om understöd icke kunna föranleda till någon åtgärd, därom I torden underrätta sökanden.

Stockholm den 23 januari 1908.

F. W. H. Pegelow.

Georg Jacobi.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Emil Löfman,

Trafikdirektörsexpeditionen vid statens järnvägars II distrikt.

På begäran får jag härmed intyga, att änkan Anna Pettersson, moder till stationskarlen M. Dahl, hvilken omkom genom olyckshändelse å Jönköpings statsbanestation den 1 nov. 1907, är sjuklig, medellös och oförmögen att sig själf försörja, och har jag, för att i någon mån kunna lindra nöden i hennes bekymmersamma belägenhet, låtit henne, alltsedan sonens frånfälle, intaga sina måltider i mitt hem.

Jönköping den 8 januari 1909.

C. O. Blank,

Förste stationsskrifvare.

*Jönköpings polis.**Afskrift.***Rapport**

fredagen den 1 november 1907.

Kl. 6.20 e. m. meddelades per telefon från Jönköpings stadsbanestation till polisstationen, att vid statens järnvägar anställde stationskarlen n:r 1619 Martin Emanuel Dahl kort förut under vagnväxling å bangården blifvit öfverkörd och nästan ögonblickligen död.

Vid med anledning häraf hållen undersökning hafva följande personer blifvit hörda och hafva därvid berättat.

Stationskarlen Anders Emil Åkerström, boende n:r 5 Kungsgatan: Han och Dahl hade sedan kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m. ifråga varit sysselsatta att med hjälp af ett växellokomotiv verkställa växling in på olika spår af en del tomma öppna järnvägsvagnar å bangården. Åkerström ledde växlingen, under det Dahl tjänstgjorde som vagnskopplare. Vid nu ifrågakomna tillfälle kl. 6-tiden e. m. hade Åkerström gifvit order åt Dahl att afkoppla 7 vagnar i tåget för att »skjutas» in på ett å västra delen af bangården i närheten af semaforen där befintligt sidospår, kalladt »half trean». Till fullgörandet häraf hade Dahl, sedan tåget stoppat, gått in mellan respektive vagnar samt därvid med sin medhafda signallykta gifvit signal till klart. Då afkopplingen kunde anses vara gjord, gaf Åkerström, som befann sig på omkring 10 vagnslängder från Dahl, med sin signallykta, »signal till skjuts» åt föraren af lokomotivet. Denna signal efterkoms ock. Då vagnarna fått tillräcklig fart in på sidospåret, gaf Åkerström genast stoppsignal, hvarpå tåget stannade på cirka 4 vagnslängder från det skjutsen började. Åkerström tillropade härpå Dahl att fränkoppla ytterligare 3 vagnar, som skulle skjutas in på ett annat sidospår. Då detta äfvensom ett upprepadt tillrop till Dahl ej besvarades, skyndade Åkerström, som befarade en olyckshändelse, till platsen, där Dahl stått. Han fann då Dahl ligga baklänges tvärs öfver ena järnvägsrälsen mellan hjulparen till 4. vagnen i växeltåget samt ohyggligt krossad i underlifvet. Sedan Åkerström lyft Dahl ur spåret, skyndade han till stationen och under rättade stationsinspektoren om olyckshändelsen. På dennes föranstaltande tillkallades en läkare och blef Dahl, som ej förededde lifstecken, i bår buren till närbelägna ilgodsmagasinet. Tillstädeskomne doktor Trollén förklarade efter undersökning Dahl vara död.

De närmare omständigheterna vid olyckshändelsen hade Åkerström ej iakttagit. Åkerström befann sig nämligen på långt afstånd från Dahl. Därjämte var det vid tillfället ganska mörkt. Platsen upplystes endast ofullständigt af två på cirka 50 meters afstånd från hvarandra och på låga lyktstolpar befintliga gaslyktor belägna å södra delen af bangården under det vagnväxlingen försiggick å norra delen. Under skjutsningen af vagnar plögade Dahl — såsom i allmänhet vana växelafkopplare göra — åka å sista vagnen i tåget eller å den, som är närmast intill den afkopplade vagnen genom att hålla sig med ena handen å ena bufferten och med den andra i kopplingskroken samt med ena foten stödja sig i en af de större länkarne i den från kopplingskroken nedhängande kopplingskedjan.

Vid afkopplingsstället finnes ett korsningsspår. Till följd af det mellan vagnarne rådande mörkret har Dahl möjligen snafvat emot den öfver spåret tvärgående rälsen samt fallit med påföljd som ofvan sagts. Huruvida Dahl haft för afsikt att efter afkopplingen af vagnarna på förut beskrifvet sätt åka med på »skjutsen» eller om han ämnat sig ut ur spåret visste Åkerström ej. Att Åkerström ej för tidigt gifvit signal till skjuts framgår däraf att Dahl afkopplat vagnarne. Hvarför fritager sig från skuld i olyckshändelsen.

Lokomotivföraren Anders Johan Josef Hagström och lokomotiveldaren Gustaf Emanuel Annerstedt, sammanstående: De tjänstgjorde å växel-lokomotivet i fråga, men hade sig ej något bekant om själva olyckshändelsen som de först efteråt genom Åkerström fått underrättelse om. I öfrigt vitsordade de riktigheten af Åkerströms berättelse i tillämpliga delar; tilläggande att Åkerström alltid med synnerlig omsorg och försiktighet ledt vagnväxlingarne å bangården.

Stationsinspektoren O. E. Billbergh: Sedan han af Åkerström under rättats om olyckshändelsen hade han genast telefonerat efter doktor Trollén. Denne anlände ock efter en kort stund, men förklarade efter undersökning att Dahl redan var död. Liket blef härefter genom järnvägens försorg affördt till bårhuset vid härvarande epidemisjukhus.

Dahl, som alltid varit nykter och skötsam, hade varit anställd vid järnvägen sedan den 18 juli 1901.

På grund af hvad sålunda förekommit får jag hemställa, att liket må utan föregående obduktion begrafvas.

Enligt vidfogade bevis var Dahl född den 24 januari 1880 samt enligt uppgift son till numera affidne Petter Magnus Gustafsson och den-

nes efterlevande hustru Anna Helena, ogift samt skrifven i vestra församlingen härstädes i n:o 6 Klostergatan.

Jönköping som ofvan.

Arvid Hjelm.

Lika med originalet intyga:

G. Fredén.

Joh. Malm.
